74 глядачі, 10:43 · 13 · 1 хв

Справа "Столичного" на 160 мільйонів: 5 років розслідування без потерпілого – що далі

Діана Піляковська

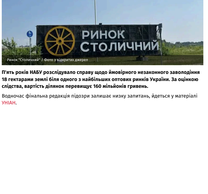

Ринок "Столичний" у Києві в кадрах дрону

П'ять років НАБУ розслідують справу щодо ймовірного незаконного заволодіння 18 гектарами землі біля одного з найбільших оптових ринків України. За оцінкою слідства, вартість ділянок перевищує 160 мільйонів гривень.

Водночас фінальна редакція підозри залишає низку запитань, дізнався у матеріалі 24канал.

Кримінальне розслідування Національного антикорупційного бюро стосується 18 гектарів землі поруч із ринком. У 2021 році деяких громадян отримали у ділянки у власність у порядку приватизації, а згодом продали їх трьом компаніям. Слідство вважає, що таким чином незаконно заволоділи землею ринкового вартістю понад 160 мільйонів гривень, а її подальший продаж став способом "прикривати" легалізації.

12 серпня 2026 року розслідування оголосили завершеним. Детективи НАБУ Олександр Мороз і Віктор Ярема спільно з прокурором Спецвідділової антикорупційної прокуратури Ростиславом Батогом завершили досудове розслідування щодо земельних ділянок біля ринку.

Позиція обвинувачення викладена у дев'ятьох документах, оприлюднених із різницею в 11 місяців: повідомлення про підозру від 6 вересня 2025 року та повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри від 6 серпня 2026 року. Журналістам прокваліфікували ці документи.

24 Канал — у WhatsApp
Перевіряйтесь, щоб не пропустити і читати перевірені новини
Додати

Версія обвинувачення

За версією слідства, навесні 2021 року між колишніми народними депутатом і столичною забудовницею трапив корпоративний конфлікт за контроль над ринком.

У цей період забудовниці вдалося вивести активи ринку на підконтрольних їй осіб. Для цього землю під ринком, як стверджує слідство, незаконно перевели в іншу категорію, що дозволило чиновникам Держгеодезкадастру мовчки розпорядитися.

Після цього 18 гектарів передали декількох громадянам у межах безоплатної приватизації, а згодом ділянки перейшли у власність трьох компаній. Під час подальшого врегулювання корпоративного конфлікту сторони, за версією слідства, домовилися спільно використовувати цей земельний масив.

Несільськогосподарська земля

Одна з ключових тез обвинувачення – землю нібито незаконно відносили до сільськогосподарської категорії. Водночас її цільове призначення не змінювалося з 2012 року: "для будівництва, експлуатації та обслуговування комплексу будівель та споруд оптового ринку сільськогосподарської продукції з об'єктами інфраструктури".

А інші деталі: сама підозра фіксує, що в одному прості змінюється на різних сторінках зазначені різні ходи. Тобто необхідність у документах існувала задовго до подій 2021 року.

Дев'ять учасників, які не знайомі між собою

Дев'ятьох громадян, які отримали земельні ділянки, слідство включає до загальної конструкції ймовірної схеми. Але спосіб, у який ці люди опинялися серед отримувачів земелі, описаний у слідчій підозрі – і цей опис погано узгоджується з версією про спільну домовленість.

У жодному місці обвинувачення не стверджується, що ці дев'ятеро осіб були знайомі, спілкувалися, домовлялися чи обрали разом бенефіціара. Зміна – це домовленість, а тут спільний результат.

До того ж, в одному з протоколів, які прокуратура наводить як доказ, цитує про "необхідність особи з реальною метою" дій, пояснювана із отриманням землі. Тобто обвинувачення власним доказом стверджує, що людина не знала, у чому бере участь.

"Змова" з другою стороною конфлікту

Окремо слідство стверджує, що з липня 2021 року власниця бізнесу дійшла у змові з колишнім народним депутатом. Водночас хронологія в повідомленні про підозру не збігається.

У документі описано конфлікт між ними, зокрема судові спори та боротьбу за контроль над ринком. Водночас сам факт спільного досягнення домовленостей нарешті травня 2021 року зверулася до НАБУ із заявою, після якої і почався зареєстрацією провадження.

Ключовим є дата: попередже змову слідство датує 15 липня 2021 року. Водночас земельні ділянки перейшли до громадян 25 травня, а договори купівлі-продажу укладе 10 і 11 червня. Тобто описана в підозрі домовленість виникла вже після основних операцій із землею.

Справа без потерпілого

Таким журналістів звернули увагу на спис шкоди та того, кому її нібито завдали.

Тому юридична кваліфікація змінилася. У підозрі від вересня 2025 року йшлося про "зловживання службовим становищем", а в серпні 2026-го її самі дії перекваліфікували на "прикривання".

Чим довшого узгодженість дій

Серед доказів, яким обвинувачення підтверджує узгодженість дій учасників, привертають увагу два епізоди.

Перший – листування, у якому довірена особа підприємниці надсилала нотаріусу документи про повноваження посадовця. Такий обмін є звичайною частиною підготовки нотаріального договору.

Другий – почерзнозвна експертиза, яка підтвердила, що двоє посадовців власноруч підписали документи. Водночас сам факт справжності підпису не свідчить про домовленість з іншими учасниками.

У перелічу доказів немає даних про розмови, домовленості чи вказівки, які підприємниця та чиновники Держгеодезкадастру. Натомість обвинувачення робить висновок про узгодженість дій із послідовності подій. Окрем сама по собі послідовність адміністративних процедур не є доказом змови.

Що стверджує захист

Згідно зі скаргою до Вищого антикорупційного суду, 31 березня 2025 року детектив Віктор Ярема телефонував утятьом власникам земельних ділянок, формально щоб викликати їх на допит. Водночас, за твердженням захисту, під час розмов детектив почав обговорювати з ними обставини дій 2021 року та вимагати написати слідства – без проведення офіційного допиту і розгляснення процесуальних прав.

Розмови, як стверджує захист, одночасно записувалися в межах нетаємної слідчої дії, а отримані відповіді згодом оформили протоколами про результати таких дій. Захист вважає, що таким чином відомості отримувалися поза процесуальними гарантіями допиту, зокрема правом не адвоката та вимагати свідчити проти себе.

Окремо захист заявляє, що під час допитів свідкам показували фотографії з карток міграційної служби й просили впізнати людей без проведення окремої процедури впізнання.

Публічної позиції НАБУ щодо цих конкретних тверджень на момент підготовки матеріалу не було.

Підозра з посиланням на стару редакцію КПК

Журналісти помітили, що у документах статті 42 КПК наведено в редакції, яка втратила чинність у липні 2021 року. У пам'яті до цього в документа використано ще давнішу редакцію.

Зокрема, там немає права підозрюваного зустрічатися із захисником без обмежень у часі та кількості зустрічей у робочі, вихідні й святкові дні. Це норма діє понад п'ять років, однак її не відкрили.

Чому слідство завершили

У жовтні суд продовжив строк досудового розслідування до 6 вересня 2026 року – це граничний дата. На початку серпня прокурор САП Ростислав Батог повідомив суду, що серед незавершених дій залишається підготовка нової або змінної підозри.

6 серпня підозри змінили, а 12 серпня НАБУ оголосили про завершення розслідування. Тобто фінальна версія підозри з'явилася приблизно за місяць до спливу граничного строку.

Між першою підозрою у вересні 2025 року та її новою редакцією в серпні 2026-го минуло 11 місяців. За цей час до обвинувачення не додана нова обставин: описова частина залишилася незмінною.

П'ять років слідства: наслідки та наступний етап

Стосовно матеріальних наслідків: як майно накладати арешт, а за твердження сторони ринку, це стало причиною відмови банку у кредитуванні будівництва нових павільйонів. Для директора ринку суд визначив заставу у 5 мільйонів, хоча прокурор просив 21 мільйона.

Однаждьта місяців щодо підозрюваних дійли процесуальні обмеження, які продовжували шість разів. За спостереженням редакції матеріалам, за цей час не зафіксовано порушень покладених судом обмежень чи спроб впливати на свідків.

Які питання тепер має вирішити суд

Після завершення розслідування захист має отримати доступ до матеріалів провадження. Далі обвинувачений зет може бути передачі до Вищого антикорупційного суду, де сторонам доведеться обгрунтовувати свої позиції доказами.

Серед ключових питань – який статус мала земля у 2021 році, чим підтверджується спільний умисел дев'ятьох громадян, як "попередня змова" від липня пов'язана з опрацьовуе у травні та чудно що саме, за версією обвинувачення, прикривалися учасники, якщо структура власності була відображена у державних реєстрах.

Окремо питання – хто є потерпілим у справі про земелю вартістю понад 160 млн грн, якщо шкоди він зазнав і чому за п'ять років жоден державний орган не заявив цвойного позову.

Тепер ці суперечності мають отримати оцінку суду. П'ять років розслідування мали б дати чіткі відповіді на базові питання: яким майном заволоділи, кто його втратив, якої шкоди завдано, хто з ким домовлявся і які конкретні дії становили злочин.

Поки що частина відповідей у фінальній редакції підозри відсутня або суперечить іншим матеріалам обвинувачення. Чи вартимуе ця конструкція перевірку судом — питання питання справи.

Пов'язані теми:

хайв · новини хайв · новини України

E-mail редакції
news24@24tv.com.ua
Номер телефона
+38 044 390 5077
Ми тут
м.Київ,
вул. Володимирська 67/71,
офіс 50
Ми в соцмережах

Всі матеріали сайтів мережі 24канал позначені словами "Спецпроект" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Думка" відображають тільки автора їх твору. Редакція може не поділяти їхню позицію. Детальніше щодо розділу та правил розміщення можна прочитати на сторінці правил сайтів. Усі права захищені. Матеріали сайту охороняємо згідно ст.10 Закону "Про авторське право".

Дочірнє підприємство "24канал"
Юр. Україна, 04071, м. Київ, Сокольницький бульвар, 1/2, Тел.: (044) 390 5077
Телефон: +380 (12) 299 01 01
Адреса електронної пошти: legal@24tv.com.ua
Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: № 1-1-0-0-0